

We houden het niet droog - en moeten aan het werk..

Analyse van Lex: het weer in Nederland wordt momenteel beheerst door een depressie die zich uitstrekt van Zuid Engeland tot boven Scandinavië. De wind uit W richtingen kan daarbij flink aanwakkeren tot 5 Bft en we kunnen er ook van uitgaan dat het niet droog blijf de hele dag. Er valt verder nog de nadering van een trog op en het zeer langgerekte occlusiefrent dat voor veel neerslag heeft gezorgd en nog gaat zorgen. Buiig, onbestendig weer, niet al te koud maar ook zeker niet lekker zomers. Voor de molenaars, als je wilt gaan draaien: hou de lucht in de gaten en hang niet te veel zeil voor. De pressies in het Z van Europa zorgen voor grote hitte en aangezien ze niet erg aandringen naar het noorden blijven we voorlopig het onbestendige weer houden.

Het KNMI vindt er dit van: *zaterdag overdag komen er verspreid over het land buien voor. In het noorden en noordoosten kunnen de buien gepaard gaan met onweer. Tussen de buien door schijnt vooral in de middag ook de zon. De maxima lopen uiteen van 18°C in het noordwesten tot 21°C in het zuidoosten. De west- tot zuidwestenwind neemt geleidelijk af naar zwak tot matig, langs de kust vrij krachtig. (Bron: KNMI)*

Vragen over het huiswerk

Lezen H7: 7.4 t/m 7.5.3.f (oud en nieuw)

1. Welke zeilvoering passen we vandaag toe, belast en welke onbelast?
2. Noem eens wat smeermiddelen en waar worden ze toegepast?
3. Wat is er nog meer geschikt om te smeren en als dit smeermiddel hard en plakkerig wordt wat zou je daaraan kunnen doen?
4. Hoe vaak moet er gesmeerd worden?
5. Als er een zware storm wordt verwacht uit het Westen, wat ga je doen als molenaar?
6. Wat doe je als je een zelfzwichtende molen hebt bij diezelfde westerstorm?
7. Waarom staan de meeste molens tegenwoordig in een plus-stand terwijl in het verleden een X gebruikelijk was?
8. Wat is raggen, is het schadelijk en hoe voorkom je het?
9. Hoe kun je voorkomen dat de taatslagerolie vervuult op stoffige molens?
10. Het kan gebeuren dat lagers toch sterk vervuild raken. Hoe krijg je ze weer schoon?
11. Wat wordt er bedoeld met schenen als men het over assen heeft?
12. Zijn er ook op andere plekken schenen in molens?

Antwoorden bij de vragen over het huiswerk

Lezen H7: 7.4 t/m 7.5.3.f (oud en nieuw)

1. Welke zeilvoering passen we vandaag toe, belast en welke onbelast?
Belast 2 halve 2 volle en onbelast 2 halve en 2 lege, het moet leuk blijven. Als er meer op kan dan doen we dat.
2. Noem eens wat smeermiddelen en waar worden ze toegepast?
Reuzel op bovenaslagers en neuten- en voeghouten kruierwerken, ook de kuipneuten en de keerneuten. Beetje olie in de assen van rollen- en Engelse kruierwerken. Dikke olie in taatspotten. Bijenwas op kammen. Kogellagervet in Staufferpotten. Reuzel op de lagers van vijzels en tappen. Na gedaan werk wat bier in de molenaar gieten maar niet te veel. daar gaat hij raar van doen. In het lesboek wordt vrij veel gesproken over grafietvet. Kun je zelf maken maar gebruik het niet of met heel kleine mate want het geeft veel zwarte troep bij het schoonmaken en opnieuw smeren.
3. Wat is er nog meer geschikt om te smeren en als dit smeermiddel hard en plakkerig wordt wat zou je daaraan kunnen doen?
Ook groene zeep (zachte zeep) wordt wel gebruikt om te smeren. Als dit hard of plakkerig wordt doen een paar druppeltjes water wonderen en glijdt het weer als vanouds.
4. Hoe vaak moet er gesmeerd worden?
Even afhankelijk van wat er gesmeerd wordt, het kruierwerk zeer regelmatig (er moet een laagje vet (zeep) op zitten, dik genoeg om in te krassen) maar tenminste 2 x per jaar. Kammen wassen nodig als de werkende vlakken dof worden (ben je eigenlijk al iets te laat) Ook 1 á 2 x per jaar. Tappen en taatsen zo af en toe wat vet in het taplager drukken en de olie in de taatspot vervangen als ze erg zwart of taai wordt. ALS DE BOEL GAAT PIEPEN BEN JE TE LAAT. FOEI.
5. Als er een zware storm wordt verwacht uit het Westen, wat ga je doen als molenaar?
Om te beginnen het gevlucht op het Westen draaien en zoveel mogelijk alle wind- en steekborden uitnemen. Het gevlucht vastleggen met een ketting en, indien mogelijk, in het bovenwiel stutten aanbrengen. Wat je verder nog zou kunnen doen is extra gewicht in de bak van de vangbalk leggen. Verder de molen ook in het werk zetten.
6. Wat doe je als je een zelfzwichtende molen hebt bij diezelfde westerstorm?
Het gevlucht op het Westen zetten, alle treklatten borgen, het gevlucht vastleggen met de ketting, indien mogelijk in de kap het bovenwiel van stutten voorzien en de zwichtstang beletten om naar voren te schuiven met een borgplankje. Een extra gewicht in de bak van de vangbalk is geen overbodige luxe en de molen in het werk zetten.

7. Waarom staan de meeste molens tegenwoordig in een plus-stand terwijl in het verleden een X gebruikelijk was?

Toen er nog houten roeden waren was het gebruikelijk dat het gevluicht in een X-stand werd weggezet. Overhek. De molen was minder hoog en men dacht daardoor ook minder gevoelig voor blikseminslag. Het regenwater liep van de schuinstaande roeden af waardoor minder rot. Met de komst van de metalen roedes kwam ook de bliksemafleiding en is het overhek zetten minder noodzakelijk. Het iets in de vreugde (komend) wegzetten zorgt ervoor dat er minder water in de roedes blijft staan.

8. Wat is raggen, is het schadelijk en hoe voorkom je hett?

Tijdens het draaien van het gevluicht wil een licht kruierende molen zich wel afzetten en de staart gaat bewegen. Het is in mindere mate schadelijk voor de molen en je kunt het voorkomen door de staart vast te zetten en/of te onderstoppen.

9. Hoe kun je voorkomen dat de taatslagerolie vervuult op stoffige molens?

Door een lapje leer vlak boven de taatspot om de bolspil heen te binden. Ook een leren of zeildoeken manchete om de bolspil helpt.

10. Het kan gebeuren dat lagers toch sterk vervuild raken. Hoe krijg je ze weer schoon?

Met petroleum of, maar dat stinkt veel harder, met dieselolie.

11. Wat wordt er bedoeld met schenen als men het over assen heeft?

Schenen zijn de metalen strippen die ingelaten worden in de houten assen t.p.v. stenen lagers. Zij dienen om slijtage te voorkomen en worden met reuzel gesmeerd.

12. Zijn er ook op andere plekken schenen in molens?

Ja, bij een kruirad met houten munnik zijn er schenen in het draaivlak geplaatst met dezelfde functie en in een korenmolen zitten er schenen aan de onderkant bij de steenspil om de schuddebak te laten bewegen.

Vandaag de laatste les voor de vakantie. Veel plezier, prettige vakantie en doe geen dingen die ik ook niet zou doen. Tot zaterdag 4 september!

